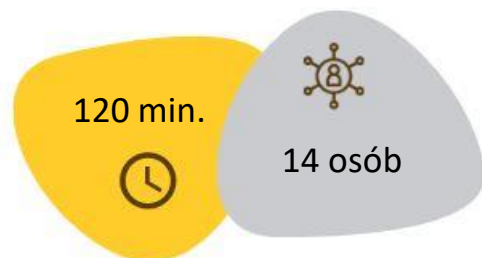

Warsztat

2

AGNIESZKA ORLENA BAASKE
RĘKA I DZIEŁO
PROGRAM MENEDŻER RODZIC

Słowa kluczowe

sztuka, rękodzieło, twórczość, rysunek, malarstwo, rzeźba

Cel główny

Stworzenie warunków do złapania balansu, odprężenia i odpoczynku poprzez aktywizację artystyczną. Wsparcie wytchnienia i rozwoju osobistego.

Cele szczegółowe

- zwiększenie świadomości na temat roli twórczości rękodzielniczej w życiu człowieka;
- poznanie zasad kompozycji wykorzystywanych w rękodziele.

Jakie można zdobyć umiejętności?

- kompozycja kolorystyczna rękodzieła zgodnie z zasadami sztuki;
- kompozycja przestrzenna rękodzieła zgodnie z zasadami sztuki.

Sugestie

- Pomieszczenie warsztatowe wyposażone w stoły, krzesła, flipchart lub inną tablicę, markery w wielu kolorach;
- Materiały plastyczne: blejtramy, farby akrylowe, suche pastele, markery olejne, materiały i przedmioty przestrzenne o różnorodnej geometrii i strukturze, kleje itp.

Miło się spotkać...

Czas trwania: 15 minut

Cele i program na dzisiaj

Trener przedstawia program i ramy czasowe spotkania. Zaznacza, co to spotkanie ma przynieść wszystkim uczestnikom, również jemu. Trener pełni rolę przewodnika, mentora, proponuje rozwiązania, w tym organizacyjne i pyta o akceptację grupy. Ważne jest wspólne ustalenie czasu rozpoczęcia, podziału i zakończenia zajęć oraz godzin ewentualnych przerw.

O sobie

Prowadzący opowiada o swoim doświadczeniu praktycznym i osobistym.

Wprowadza (rozpoczynając od siebie) element krótkiej, tematycznej zabawy integracyjnej, dzieląc się z grupą informacją o swoim ulubionym kolorze z uzasadnieniem oraz przykładem w tym kolorze.

Np. Mam na imię Agnieszka. Obecnie moim ulubionym kolorem jest kolor ciemnej zieleni.

Czuję, że wynika to z tęsknoty za soczystością przyrody i zmęczeniem zimą. Kolor tej ciemnej zieleni, którą mam na myśli, ma woda leśnego jeziora, które odwiedzam co roku latem...

Uczestnicy przedstawiają się z imienia i dodają informację o ulubionym kolorze, z uzasadnieniem i przykładem.

Prowadzący wydaje instrukcję zabawy: A teraz ustawmy się wszyscy od najjaśniejszego do najciemniejszego!

Oczekiwania uczestników

Na tablicy lub flipcharcie, każdy z uczestników wpisuje swoje oczekiwania. Prowadzący odczytuje na głos i wspólnie ustalają hierarchię, redukując powtórzenia, podkreślając / pogrubiając najważniejsze.

Ważne, by na końcu dopytać, czy pojawiło się w międzyczasie coś jeszcze oraz poinformować, że można dopisywać nowe w trakcie całego spotkania.

Zasady współpracy

Zasady pracy ustalane są wspólnie i obowiązują wszystkich tak samo. Uczestnicy zgłaszają je na głos, a prowadzący zapisuje je na tablicy. Każdy z uczestników, z prowadzącym włącznie, potwierdzają przyjęcie zasad do stosowania (np. punktualność, mówienie sobie po imieniu, nieprzerywanie sobie, nieporównywanie się i inne...).

Wyzwanie 1

Tytuł: Ręka i dzieło w teorii

Czas trwania: 20 minut

Czy wiesz, że...?

Sztuka to część dorobku kulturowego cywilizacji, manifestująca się poprzez utwory, w tym dzieła artystyczne. Zdaniem niektórych, pojęcie sztuki jest niemożliwe do kompletnego określenia, albowiem jej granice są redefiniowane w sposób ciągły i w każdej chwili może pojawić się dzieło, które w arbitralnie przyjętej, domkniętej definicji się nie mieści. Sztuka spełnia rozmaite funkcje, m.in. estetyczne, społeczne, dydaktyczne, terapeutyczne, jednak nie stanowią one o jej istocie.

Artysta od łacińskiego 'ars', czyli 'sztuka', to osoba tworząca przedmioty materialne lub utwory niematerialne, mające cechy dzieła sztuki. Twórca tym różni się od rzemieślnika / odtwórcy, że swoje dzieła tworzy na podstawie własnej koncepcji, nadając im niepowtarzalny charakter. Dzięki temu dzieła znanych artystów rozpoznawane są bez potrzeby oglądania ich sygnatur. Artyści mogą jednak tworzyć, opierając się na konwencjach stylistycznych (np. konwencje literackie), nadających ich dziełom cechy wspólne, pozwalające je zaklasyfikować np. do danego stylu, nurtu artystycznego czy epoki.

Twórczość to wieloaspektowe zjawisko związane z powstawaniem nowych i wartościowych wytworów. Zgodnie ze Słownikiem języka polskiego PWN jest to pojęcie oznaczające zarówno proces tworzenia czegoś, jak też ogół dzieł stworzonych przez kogoś. W tym pierwszym znaczeniu używa się pojęcia procesu twórczego, a więc swoistego procesu psychicznego prowadzącego do powstania twórczego dzieła, np. dzieła sztuki czy dzieła literackiego. Tego typu zjawiska są badane i opisywane w ramach psychologii twórczości.

W tym drugim znaczeniu pojęcie twórczości odnoszone jest do dorobku poszczególnych twórców kultury, np. artystów, naukowców, pisarzy, architektów, projektantów etc. W tym kontekście można mówić przykładowo o twórczości malarskiej Leonarda da Vinci czy o twórczości literackiej Williama Shakespeare'a. Zrozumienie zjawiska twórczości, jak twierdzi Edward Nęcka, wymaga ujęcia interdyscyplinarnego, gdyż jest ono przedmiotem badań wielu przedstawicieli nauk społecznych i humanistycznych, w tym między innymi psychologów, antropologów, filozofów, pedagogów, socjologów, historyków czy historyków sztuki.

Dziedziny sztuk wizualnych to: rysunek, malarstwo, rzeźba, fotografia, wideo, performance.

Media i narzędzia, jakimi posługują się artyści to: węgiel, ołówki, rysiki, farby (olejne, akrylowe, akwarelowe), drewno, kamień, tworzywa, papier, płótno, aparat fotograficzny, kamera, ciało, w tym tytułowe ręce jako najważniejsze narzędzie.

Cel/e:

Pozyskanie podstawowych informacji z zakresu teorii twórczości, dziedzin sztuki i technik artystycznego wyrazu.

Umiejętności do zdobycia:

Przeniesienie teorii sztuki na grunt własnych doświadczeń i potrzeb.

Interpretowanie definicji, np. Czym jest sztuka? Definicja mówi, że... A czym jest dla was?

Zastosowane metody:

Wykład w formie angażującej rozmowy z pytaniami i przykładami.

Notatki zawierające najważniejsze informacje w formie mind map na tablicy.

Wykorzystane narzędzia: nie dotyczy

Niezbędne materiały: flipchart lub inna tablica, markery w wielu kolorach

Zadanie krok po kroku...

1. Prowadzący zaznajamia się z definicjami i informacjami dotyczącymi powyższych aspektów.

2. Opowiada, stawiając głośno wyżej wymienione pytania i tworząc przestrzeń dla wypowiedzi uczestników.
3. Prowadzący wykazuje wyraźnie w swojej narracji, iż laickie rozumienie omówionych pojęć i zjawisk jest istotniejsze niż sztywna, uniwersalna teoria. Uczestnicy winni być przekonani o tym, że pojmowanie sztuki i twórczości jest subiektywne, wielopoziomowe i osobiste, tym samym wszystkie wypowiedzi są jak najbardziej właściwe.
4. Rozmowę nasycamy przykładami z osobistego doświadczenia, dopytujemy uczestników, jakie widzieli / znają / lubią obrazy, rysunki czy rzeźby.
5. Zachęcamy do zadawania pytań i do spontanicznych wypowiedzi związanych z tematem.
6. Zarządzamy przerwę, oddzielającą część teoretyczną od praktycznej, pozwalającą osobie prowadzącej przygotować materiały i narzędzia.

Wyzwanie 2

Tytuł: Ręka i dzieło w praktyce

Czas trwania: 60 minut

Czy wiesz, że...?

Klasyczne połączenie barw podstawowych: cyjan, magenta i yellow bahama, tworzy barwy pochodne, tj. zieleń, czerwień i fiolet.

Narzędziem ułatwiającym dobór kolorów jest **koło barw**. Jednakże jest to obszar w dużej mierze zależny od wyczucia estetycznego i osobistych preferencji kolorystycznych.

Jest wiele zasad wynikających z fizjologii widzenia i teorii barw, ale dwie szczególnie poleca się osobom, które obawiają się kolorystycznej porażki: łączenie podobnego z podobnym, mocne kontrasty – kontrast bieli i czerni lub par kolorów dopełniających, które znajdują się po przeciwnej stronie na kole barw oraz połączenie barw achromatycznych (szarość, biel i czerń) z mocnym akcentem nasyconych kolorów.

W tworzeniu też warto trzymać się zasad kompozycji i proporcji: złoty podział (tzw. boska proporcja) i trójkpodział, wykorzystanie linii, rytm, równowaga czy skala. To już zagadnienia trudniejsze. Dobrą praktyką, z pewnością zgodną z tymi zasadami, będzie inspirowanie się naturą. Rozwiązania, które natura podpowiada, są zawsze idealnie skomponowane.

Cel/e: Poczuć się pewnej w tworzeniu

Umiejętności do zdobycia:

Odwaga podjęcia działań praktycznych, kontakt z przyjemnością płynącą z działań plastycznych, kreacja wypowiedzi w kierunku pogłębionej refleksji, doskonalenie kontaktu z emocjami.

Zastosowane metody:

Warsztat praktyczny polegający na używaniu materiałów plastycznych i tworzenie autorskiej pracy malarsko-rysunkowo-rzeźbiarskiej.

Wykorzystane narzędzia: nie dotyczy

Niezbędne materiały:

blejtramy, farby akrylowe, suche pastele, markery olejne, materiały i przedmioty przestrzenne o różnorodnej geometrii i strukturze, kleje, pędzle itp.

Zadanie krok po kroku...

1. Informacja o przejściu do drugiej części zajęć.
2. Nazywamy się twórcami, artystami, podkreślamy fakt, iż każdy jest twórczy i w tych warsztatach kładziemy nacisk na przyjemność płynącą z doświadczania, a nie oczekujemy profesjonalnych umiejętności.
3. Wydanie materiałów i narzędzi (każdy z uczestników ma swój blejtram, pozostałe elementy są w dużych ilościach i dostępne dla wszystkich).
4. Proponujemy rozpoczęcie działań plastycznych w następującej kolejności:
 - malowanie z użyciem farb i pędzli (plamy),
 - rysowanie z użyciem pastelów, ołówków, węgla, markerów (linie),
 - rzeźbienie z użyciem przestrzennych elementów i kleju (3D).
5. Wszystkie dziedziny kumulują się i przenikają wzajemnie w obrębie blejtramów, tworząc jedną pracę plastyczną.
6. Prowadzący kontroluje potrzeby uczestników, czas działań (umiejętnie informuje co jakiś czas, ile zostało czasu na ukończenie) oraz najważniejsze: regularnie zachęca i wspiera w pokonaniu ewentualnego oporu twórczego – działanie uczestników winno być spontaniczne, bez szczególnego namysłu, oparte na wyżyciu się, odreagowaniu, wyrażeniu emocji. Ma sprawiać przyjemność i nie podlega ocenie czy krytyce.
7. Gotowe prace eksponujemy w formie „wystawy”, zestawienia w szeregu, układając je na stołach lub wieszając na ścianie i zapraszamy uczestników na zwiedzenie wystawy.

Z czym wychodzimy?

Czas trwania: 25 minut

Forma podsumowania

1. Zapraszamy do podzielenia się refleksjami, skojarzeniami, jakie pojawiają się przy oglądaniu kolejnych dzieł, zachęcając do opowieści o trudnościach w procesie twórczym, z największym naciskiem na pozytywne odczucia pojawiające się w trakcie tworzenia i podczas podziwiania prac.
2. Chętni uczestnicy mogą opowiedzieć o doświadczeniu wobec wybranych prac lub o własnej pracy. Każdą wypowiedź kończymy podziękowaniem za opinię i oklaskami.
3. Warto określić części wspólne prac, powtarzające się motywy, różnorodność podejść, wybijające się elementy. Jeśli nie pojawią się w wypowiedziach uczestników, prowadzący może wnieść na forum za pomocą sugestywnych pytań czy osobistych spostrzeżeń.
4. Osoba prowadząca zaznacza koniec zajęć i wyraża wdzięczność za udział i zaangażowanie, wykazanie talentami, pokonanie oporów itp. (zasila swoją wypowiedź zamykającą spotkanie motywami, które pojawiły się w trakcie). Warto wykazać wyraźną zachętę do kontynuowania działań kreatywnych w domu, z rodziną.

Pamiętka dla uczestników

Własnoręcznie wykonane prace, powstałe podczas warsztatów, zdjęcie wspólne grupy z wykonanymi dziełami, przypinki z tytułem.

Autorka programu: Agnieszka Orlena Baaske

Arteterapeutka, edukatorka i animatorka, artystka i projektantka, kuratorka i producentka wydarzeń. Ukończyła Akademię Sztuk Pięknych w Gdańsku w zakresie projektowania wzornictwa, Szkołę Wyższą Psychologii Społecznej na kierunku psychologia kliniczna oraz Gdański Uniwersytet Medyczny, by zgłębić tajniki arteterapii. Jest specjalistką ds. edukacji i organizacji wydarzeń w Gdańskiej Galerii Miejskiej. Jest założycielką i właścicielką marki PRULLA. Miłośniczka prostych form inspirowanych naturą, w szczególności nadmorskim krajobrazem.